

Simts minūtes ar „komandas kapteini“

Apmēram tik ilga bija mana saruna ar Aleksandru Jevtušoku. Lasītāji viņu pazīst: rajona galvenais ārsts, Krāslavā strādā 15 gadus. Starptu, ne reizi vien ir rakstījis rajona avīzē.

— **Dakter Jevtušok, kādas problēmas ir mūsu rajona veselības aizsardzībā?**

— Mūsu problēmas ne ar ko neatšķiras no republikas problēmām. Pirmkārt, nelielle līdzekļi, kas tiek atzīmēti veselības aizsardzībai, kā arī plānošanas principi, par kuriem tik daudz jau teikt.

Otrkārt, materiāli tehniskās bāzes problēma, kas šodien nemaz neatbilst civilizētai sabiedrībai.

Treškārt, kadru problēma, to sagatavotība, darba apmaksā. Nav noslēpums, ka vidējā darba alga veselības aizsardzības darbiniekiem ir viena no viszemākajām.

Bēdzot medicīnisko iestāžu materiāli tehniskās apgādes problēma. Visas pārējās problēmas ir saistītas ar to. Teiksim, vienreizējas lietošanas šīrces, sistēmas. Tagad nav cilvēka, kuru tas neuztrauku. Pagaidām ar vienreizējas lietošanas šīrcēm mēs varam nodrošināt tikai bērnus.

Citas problēmas saistītas ar cilvēku. Reizēm lielsks speciālists nevar labi strādāt, jo nav nepieciešamās iekārtas. No otras puses, mūsu nozarē, tāpat kā jebkurā citā, ir viduvējības, gadījuma cilvēki.

Tagad par apmaksu. Jauns ārsts šodien saņem 160 — 175 rubļus — atkarībā no specialitātes. Tikal pēc pieciem gadiem viņam tiek paaugstināta darba alga. Analogiski ir ar vidējo medicīnisko personālu. Protams, iespējams darbs amatu savienošanas kārtībā papilddežūras, taču tas viss ļoti slikti ietekmē pašu ārstu, med. āsu, vispār — visu medicīnu veselību un darba spējas. Tajā pašā laikā nekvalificēts strādnieks saņem vairāk nekā ārsts. Tas ir netaisnīgi.

— **Cik ārstu nepieciešams rajonā?**

— Lauku ambulances tagad nokomplektētas pilnīgi. Trūkst ārstu Krāslavā un Dagdā. Vajadzīgi stomatologi, terapeiti, pediatri. Vajadzīgs viens ķirurgs un ginekologs-akušieris.

Visvairāk mani uztrauc tas, ka mēs ne vienmēr speciālistus spējam nodrošināt ar dzīvojamo platību. Cenšamies izkļūt no šīs situācijas. Līdz ar jauno slimnīcu ielānāta arī dzīvojamās mājas celtniecība.

— **Jūsu vadības stils?**

— Par galveno ārstu es strādāju jau pietiekoši ilgi. Mainās laiki un, manuprāt, vajag mainīties arī vadītājam. Ja vadītājs nemainīs vadības metodes un stilu, viņš atpaliks no laika. To nesaprātis ne sabiedrība, ne kolektīvs.

Pēc rakstura neesmu nekāds «saldais». Bija laiks, kad rīkoties vajadzēja ar stingrām administratīvām metodēm. Tad ik pusstunda bija jāsapņo gan ar Veselības aizsardzības ministriju, gan ar rajona izpildkomiteju, gan arī ar LKP rajona komiteju.

Tagad patstāvības kļuvis vairāk. Tiesa, nedaudz vienpusīgi. Vienkāršs piemērs: šodien man piezvanīja un teica, ka ir iespēja nopirkt importa iekārtu tikai... par valūtu. Ar to arī beidzas visa patstāvība.

Bet stils... Galvenokārt visu lemjam kolektīvi. Vienus jautājumus ārstu līmenī, otru — vidējā medicīniskā personāla līmenī, trešos — visā kolektīvā. Ir jautājumi, kurus izlemju personiski es. Bez tā arī nevar. Atbildību no manis neviens nav noņēmis.

Man jāsapņo, ka ar savu komandu (par «komandu» es uzskatu visu kolektīvu) esmu apmierināts. Ar viņiem strādāt ir interesanti.

— **Sakiet, ko Jūs uzskatāt par vislabāko ārstu rajonā?**

— Tāds ārsts ir katram slimniekam. Savs. Es nevaru nosaukt kādu vienu, jo tas būtu neētiski un netaktiski attieksmē pret visiem pārējiem. Katram ārstam ir savi pastāvīgie pacienti. Teiksim, es nosaukšu tagad kaut ko vienu, bet rīt jums dzīve tiks sastapt citu ārstu, kurš brīnīšķīgi veic savu darbu.

Es teikšu vienu: rajonā ir pieredzējuši ārsti, ir jaunatne, taču visi viņi cenšas strādāt apzinīgi un vienmēr palīdz viens otram.

— **Kāda galvenā īpašība ir vajadzīga ārstam?**

— Labestība. Cilvēciska labestība. Jā, mēs darām sāpes. Taču darām tās cilvēka veselības vārdā. Nebūs labestības — nebūs nekā, pat ja būs vislabākās zināšanas.

— **Ārsta galvenais bauslis?**

— Nekaitēt. Darīt to, ko proti, bet slimniekam nekaitēt.

— **Kāda ir Jūsu attieksme pret maksas medicīnisko apkalpošanu?**

— Tā vienmēr ir bijusi maksas. Vienkārši tikai smieklīgi lēta. Gadā valsts pie mums vienam cilvēkam asigne 65 rubļus. Tas ir no nodokļiem, kurus mēs visi maksājam. Bet Rietumos šie skaitļi ir desmitiem reižu lielāki. Ir medicīnisko pakalpojumu veidi, par kuriem cilvēki ar mieru

maksāt tieši. Stomatologiem, zobu protēzistiem utt. Manas domas: cilvēkam jāzina, par ko viņš maksā un kur viņa nauda tiks izlietota.

Jāizveido slimu kasu sistēma, citiem vārdiem, apdrošināšanas medicīna. Lai naudu tur atskaitītu ne tikai darbaļaudis, bet arī darba devēji (uzņēmumi un organizācijas).

Pēdējiem jāizvirza tādi noteikumi: ja ražošana ir «tīra» — maksā vienu summu, ja kaitīga (troksnis, vibrācija, piegāzētība, putekļi) — maksā par savu strādnieku arstēšanu vairāk. Tā arī paši uzņēmumi kļūst ieinteresēti darba apstākļu uzlabošanā. Es esmu par tādu pieeju ar abām rokām. Tajā ir ieinteresēti gan ārsti, gan pacienti.

— **Dakter, Jūs gribētu, lai Jums būtu sava klinika?**

— Privātā — nē. Tā man nav pa kabatā. Bet vadīt kliniku, kurā būtu labs nodrošinājums, nokomplektēta komanda — ļoti gribētu.

— **Jūsu mīļākā grāmata?**

— Labu grāmatu ir daudz. Diemžēl ļoti maz brīva laika. Atkarībā no noskaņojuma es lasu dažādas grāmatas. Patīk klasika. Ar interesi lasu Solženicinu, Ribakovu. Ar interesi pārlasu Dostojevski.

— **Kāda mūzika Jūs dodat priekšroku?**

— Tas ir atkarīgs no noskaņojuma. Patīk Paula, Dobriņina skaņdarbi. Labs džezs. Gadās situācijas, kad klausos Caikovski, Lisu.

— **Mīļākā avīze?**

— «Argumenti i fakti», «Sovetskaja molodjož», «Molodjožku» lasu sen. Uzskatu, ka šodien tā ir visobjektīvākā avīze.

— **Televīzijas pārraide?**

— «Skatīens», «Televīzijas tilti», «Pirms un pēc pusnakts». Pat «Laiks» kļuvis interesants. Patīk noskatīties Latvijas televīzijas diskusiju pārrades, kā arī vienu otru «Labvakari» pārraidi.

— **Kas Jūs visvairāk uztrauc dzīvē?**

— Pašreizējā nenoteiktība un neiekārtotība. Kas būs ar republiku tālāk? Kāda tā būs? Domāju, ka te neesmu oriģināls.

— **Jūsu senlolotais sapnis?**

— Radīt labu, nē — normālu bāzi medicīnas iestādēm. Lai cilvēki rajonā varētu arstēties normālos apstākļos. Tāpēc mani arī uztrauc jautājums: kas būs rīt?

— **Paldies, dokter, par interviu! Vēlu panākumus!**

Jautājumus uzdeva
A. Jakubovskis